

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради Інституту
експериментальної патології, онкології
і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького
НАН України
протокол від 19.03.2025 року № 5

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми
потребами в Інституті експериментальної патології, онкології і
радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в Інституті експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України (далі – Положення) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблене відповідно до Конституції України, статей 4 (частина 1, абзац 7), 32 (частина 3, пункт 3), 33 (частина 7, пункт 4), 62 (частина 1, пункт 6) Закону України «Про вищу освіту», у відповідності до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635 зі змінами та Плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 р. №372-р. зі змінами, інших нормативних актів, що регулюють відносини у сфері освіти соціального захисту та соціальної реабілітації здобувачів з особливими потребами, Статуту Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України (далі – Інститут) та Положення про організацію освітнього процесу в Інституті.

1.3. Інститут надає освітні послуги здобувачам вищої освіти (далі – здобувачам) на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психологопедагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), що надається інклюзивноресурсним центром.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають вищу освіту в Інституті;

інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

інклюзивна група – група в Інституті, де поряд із іншими здобувачами вищої освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту».

1.5. Директор забезпечує створення в Інституті інклюзивного освітнього середовища.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Інклюзивне навчання здійснюється за освітньо-науковими програмами, які реалізуються в Інституті.

2.2. Інститут гарантує створення умов, за яких загальні академічні вимоги не дискримінуватимуть здобувачів із особливими освітніми потребами. Організація освітнього процесу для здобувачів освіти з особливими потребами включає перелік вимог, які враховують їхні можливості та потреби, на основі яких створюється інклюзивне освітнє середовище. Перед плануванням створення такого середовища у закладі освіти проводиться визначення показників та критеріїв, що відображають стан освітнього середовища, розробляється методика моніторингу, збирається та аналізується відповідна інформація, а також формуються рекомендації.

2.3. Залежно від потреб здобувача з особливими освітніми потребами, планується організація освітнього процесу, спрямована на:

- корекцію організації освітнього процесу (графік, форми, формат);
- широке впровадження індивідуальних освітніх траєкторій для врахування потреб і можливостей кожного учасника освітнього процесу;
- забезпечення гнучкості освітніх програм, урізноманітнення навчальних методик, врахування особливостей здобувачів освіти у засвоєнні матеріалу (сприйняття, засвоєння та відтворення інформації);
- зміну методів, методик та підходів до навчання;
- забезпечення гнучкості адміністрування та пошук ефективних управлінських рішень; - приведення території закладу вищої освіти, будівель, споруд і приміщень у відповідність із державними будівельними нормами, стандартами та правилами. Якщо наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю адаптувати для потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням принципів універсального дизайну;
- відповідну підготовку науково-педагогічних працівників і адміністрації установи для кращої інтеграції нових освітніх методик і допоміжних технологій у щоденну практику;
- надання підтримки усім учасникам освітнього процесу.

3. ІНКЛЮЗИВНА ГРУПА

3.1. Інклюзивна група створюється на підставі письмового звернення здобувача освіти особливими освітніми потребами або одного із батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з

інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

3.2. Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається, виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо, про що зазначається у наказі директора Інституту.

3.3. Створення інклюзивної групи та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу директора.

4. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

4.1. З метою організації інклюзивної освіти в Інституті в межах штатної чисельності може створюватися група психолого-педагогічного супроводу. Група психолого-педагогічного супроводу діє на підставі цього Положення та Статуту Інституту.

4.2. До складу групи психолого-педагогічного супроводу залучаються науково-педагогічні працівники, представники Наукової частини, Ради молодих вчених та/або Ради випускників аспірантури.

4.3. Група психолого-педагогічного супроводу виконує такі завдання:

- співпрацює із структурними підрозділами Інституту щодо організації інклюзивної освіти та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни (за потреби);
- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників Інституту та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань круглого столу тощо;
- консулює та надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам Інституту щодо організації освітнього процесу здобувачів з особливими освітніми потребами;
- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.4. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід здобувачів з особливими освітніми потребами в Інституті передбачає, зокрема:

навчально-організаційний супровід - допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;

психолого-педагогічний (психолого-андрагогічний) супровід – системну діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

соціальний супровід - заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в гуртожиток, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

4.5. Супровід інклюзивного навчання здобувача з особливими освітніми потребами розпочинається з моменту зарахування та звернення особи з особливими освітніми потребами до Інституту й триває протягом всього терміну навчання.

4.6. З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в Інституті можуть бути обладнані ресурсні кімнати; приміщення для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури тощо.

4.7. Супровід здобувача з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

4.8. При організації освітнього процесу в інклюзивній групі враховуються психофізіологічні особливості та рівень підтримки, котрої потребують у процесі навчання здобувачі з особливими освітніми потребами різних нозологій: їх потреби в компенсації сенсорних порушень, соціальнопсихологічні чинники, що ускладнюють інтеграцію, потреби у фізичній реабілітації тощо.

4.9. Лекційні, практичні, семінарські та інші види занять в інклюзивній групі здійснюються з використанням спеціального обладнання, навчальнометодичних матеріалів у формі, що допоможе здобувачам з особливими освітніми потребами у сприйнятті та засвоєнні інформації.

4.10. Справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів з особливими освітніми потребами передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі: збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови тощо. Процес оцінювання проводиться у доступній формі, при цьому результати оцінювання мають

демонструвати прогрес і досягнення в опануванні освітнього компоненту здобувачем з особливими освітніми потребами.

4.11. Для осіб з особливими освітніми потребами може передбачатися індивідуальна освітня траєкторія шляхом розроблення та реалізації Групою психолого-педагогічного супроводу індивідуального навчального плану.

4.12. Індивідуальний навчальний план здобувача з особливими освітніми потребами розробляється на основі навчального плану освітньо-професійної програми та силабусів дисциплін представниками Групи за участю здобувача з особливими освітніми потребами з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особистості (за наявності), підписується такою особою, затверджується директором Інституту і передбачає пристосування чи модифікацію освітнього процесу для створення максимально комфортних умов для навчання здобувачів з особливими освітніми потребами.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення набуває чинності з моменту його затвердження Вченою радою Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України.

5.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у зв'язку зі зміною законодавства шляхом викладення його в новій редакції, затверджуються та вводяться в дію у порядку, передбаченому для цього Положення.